

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 4C/196/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8814208391
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Kozenko
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2018:8814208391.10

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Jánom Kozenkom v spore žalobkyne: M. U., C.. XX.X.XXXX, D. S. XXXX XX M. XX, zastúpený JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, so sídlom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, p r o t i žalovanému: Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, 811 02 Bratislava, IČO: 31 340 890, zast. AK Antol, s.r.o., so sídlom Kupeckého 2542/72, 902 01 Pezinok, IČO: 47 257 024, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, takto

rozhodol:

I. Súd určuje, že Dohoda o zrážkach zo mzdy dlžníka č. 3218939887 zo dňa 28.05.2012 uzavretá medzi žalobcom a žalovaným je neplatná.

II. Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania vo výške 100 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom 1.inštancie v samostatnom uznesení.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou súdu dňa 23.9.2014 domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.5.2012. Žalobu odôvodnil tým, že strany sporu uzavreli úverový právny úkon, ktorý sa stal právnym rámcom na poskytnutie finančných prostriedkov, jedná sa o typovú formulárovú spotrebiteľskú zmluvu - zmluva o úvere číslo XXXXXXXXXXXX zo dňa 28. 05. 2012. Túto považuje za problematickú a z eurokonformného hľadiska za najmenej z časti neutržateľnú. Vzťah účastníkov sa dostal do krízového stavu a javí sa, že platnosť právneho úkonu bude musieť posúdiť súd. V zmluve sú okrem iného neprijateľné podmienky a ustanovenia v rozpore s § 54 ods. 1 a inými kogentnými ustanoveniami zákona (neprijateľná doložka je menším písmom ako hlavné náležitosti zmluvy, neprijateľná rozhodcovská zmluva, celý rad viazaných zmlúv, ako je klasický úver, úverová karta, revolving, poistenie, dohoda o zrážkach zo mzdy a podobne). Súčasťou typovej formulárovej zmluvy, ktorej znenie bolo vopred pripravené zo strany veriteľa, je aj dohoda o zrážkach zo mzdy. Žalovaný napriek spornosti veci požiadal jeho zamestnávateľa o vykonávanie zrážok zo mzdy, napriek skutočnosti, že neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by jej ukladalo povinnosť plniť, vykonávajú sa mu zrážky zo mzdy a nemá možnosť ich priamo zastaviť. Jej zamestnávateľ je podľa zákona povinný vykonávať zrážky zo mzdy bez ohľadu na existenciu sporu. Veriteľ výšku dlhu jednostranne diktuje a to bez akéhokoľvek odsúhlasenia súdom. Zamestnávateľ je spoločnosť EKOSTEEL Prešov, s.r.o., Duchnovičovo námestie 1, 080 01 Prešov, IČO: 36 487 317. Ďalej uviedol, že žiadosť veriteľa jeho zamestnávateľovi o vykonávanie zrážok zo mzdy preukazuje listom zo dňa 10. 02. 2014, čím zároveň osvedčuje vecnú súvislosť medzi zrážkami zo mzdy a spornou dohodou o zrážkach zo mzdy. Ďalej uviedol, že podstata právneho problému spočíva v tom, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy považuje za rozporný s právom Európskej únie a pre rozpor s medzinárodnou zmluvou je preto aj v predmetnej veci neplatný. Pre rozhodnutie predmetnej veci je zásadný výklad Ústavného súdu SR alebo Súdneho dvora Európskej únie, preto aj podáva návrh na prerušenie konania. Následne citoval ustanovenie § 551 Občianskeho zákonníka s tým, že ide o tzv. mimosúdne zrážky zo mzdy, ktoré umožňujú postihovať

majetok dlžníka. Dlžník tieto zrážky nedokáže priamo voči svojmu zamestnávateľovi zastaviť a to napriek existencii súdneho rozhodnutia, ktoré by judikovalo sporný právny vzťah. Moc nad majetkom žalobcu je koncentrovaná v rukách veriteľa, ktorý na stanovenie výšky pohľadávky a jej príslušenstva na účely mimosúdneho postihnutia majetku žalobcu nepotrebuje súdne rozhodnutie. Uzavretá zmluva poskytuje veriteľovi priamo právny priestor na postihovanie majetku spotrebiteľa a to vrátane plnení z neprijateľných zmluvných podmienok, prípade plnení v rozpore s kogentnými ustanoveniami zákona. Takýto inštitút sa tak dostáva do zásadnej kontroverzie s právom Európskej únie a článkom 7 Ústavy SR, pochybnosti vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej je spotrebiteľ v slabšej pozícii z hľadiska informovanosti či vyjednávacej pozície. Následne citoval právo Európskej únie. Žalobca ďalej uviedol, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy nie je založený na objektívnom vyhodnotení výšky dlhu ale na subjektívnej predstave veriteľa o výške pohľadávky a jej príslušenstve. Výška pohľadávky môže mať oporu v zmluve, ale ako uvádza Súdny dvor, pri zmluve so zmluvnými podmienkami, ktoré neboli predmetom posúdenia súdu alebo inej objektívnej inštitúcie, je relevantné ex offio súdne preskúmanie práve z dôvodu nebezpečenstva, že spotrebiteľ zmluvné podmienky nedokáže vyhodnotiť.

2. Ani v prípade upustenia od použitia dohody o zrážkach zo mzdy bez presného vyhlásenia veriteľa nemá istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jeho zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku pohľadávky vrátane spornej časti pohľadávky. V čase uzavretia zmluvy nedokázal vyhodnotiť zmluvné podmienky a poukázať na tie, ktoré sú neprijateľné, nedokázal ani rozpoznať nesúlad inštitútu dohody o zrážkach zo mzdy s právom Európskej únie. Dohoda o zrážkach zo mzdy tak, ako je upravená v Občianskom zákonníku, umožňuje postihnúť jeho majetok v podobe jeho mzdy aj na plnenia z nekalých zmluvných podmienok alebo v rozpore s kogentnými predpismi bez predchádzajúceho posúdenia nezávislým súdom.

3. Žalobca uviedol, že má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti právneho úkonu. Deklarovaním neplatnosti Dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitimitu na použitie tohto kontroverzného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach. Vyrieši sa tým (ne)prípustnosť Dohody o zrážkach zo mzdy čo do základu právnej otázky, čím judikatúra odôvodňuje; naliehavý právny záujem (6Cdo 192/2010, 1Cdo 91/2006). Taktiež navrhol určenie z dôvodu, že Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku podľa § 53 ods. 1 OZ a naliehavý právny záujem vyplýva aj z ustanovenia § 153 ods. 3, 4 OZ. Hrubá nerovnováha je daná z vyššie uvedených dôvodov tým, že veriteľovi umožňuje svojvoľné určenie výšky dlhu a postihnutie majetku. Poukázal na rozhodnutie Vrchného krajiniského súdu v Karlsruhe (Oberlandesgericht Karlsruhe) z 3. mája 2010 č.k. AZ 17 U192/2010. Vyšší krajiniský súd potvrdil rozhodovaciu líniu, podľa ktorej je pre spotrebiteľa vždy neprijateľné spolplňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú poskytované (vykonávané) vo vlastnom záujme dodávateľa (bod 34. rozsudku).

4. Žalovaný k žalobe žalobcu uviedol, že žiada žalobu v celom rozsahu zamietnuť z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitímácie a z dôvodu absencie naliehavého právneho záujmu.

5. V predmetnej právnej veci tunajší súd dňa 1.10.2014 vydal neodkladné opatrenie pod sp.zn. XC/XXX/XXXX-XX, ktorým uložil žalovanému povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 28. 05. 2012 číslo XXXXXXXXXXXX uzavretej medzi žalobcom a žalovaným do právoplatného skončenia vo veci samej o neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Zároveň uložil zamestnávateľovi žalobcu povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy podľa dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 28. 05. 2012 číslo 3218939887 uzavretej medzi žalobcom a žalovaným.

6. Dňa 17.07.2015 bol súdu prvého stupňa doručený návrh spoločnosti INVEST - KAPITAL, a.s. na zmenu účastníka na strane žalovaného, a to z dôvodu postúpenia pohľadávky voči žalobcovi zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.05.2012, ku ktorému došlo na základe zmluvy o postúpení zo dňa 27.11.2014 uzatvorenej medzi Poštovou bankou a.s. ako postupcom a INVEST - KAPITAL, a.s. ako postupníkom.

7. Následne uznesením sp.zn. XC/XXX/XXXX-XX zo dňa 21.7.2015 súd pripustil zmenu účastníka na strane žalovaného a to tak, aby namiesto doterajšieho žalovaného Poštovej banky, a.s., Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, 811 02, IČO: 31 340 890, ako žalovaný vystupoval INVEST - KAPITAL, a.s., Hattalova 12/C, 831 03 Bratislava, IČO: 35 871 334.

8. Proti uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Krajský súd v Prešove uznesením zo dňa 30.6.2016 zmenil predmetné uznesenie tak, že zmena účastníka na strane žalovaného zo spoločnosti Poštová banka, a.s., so sídlom Dvořákovo nábrežie 4, Bratislava, 811 02, IČO: 31 340 890 na spoločnosť INVEST - KAPITAL, a.s., so sídlom Hattalova 12/C, 831 03 Bratislava, IČO: 35 871 334 sa nepripúšťa. V odôvodnení uznesenia uviedol, že iba žalobca je tým subjektom, ktorý môže disponovať predmetom sporu a určovať okruh žalovaných, a tým nesie zodpovednosť za svoj (ne)úspech v spore. Osud žalobcu v konaní nemôže byť determinovaný žalovaným resp. tým, kto má nastúpiť na miesto žalovaného. Vzhľadom na skutočnosť, že v danom prípade návrh na zmenu účastníka na strane žalovaného podal subjekt, ktorý na to nebol oprávnený, pričom žalobca s navrhovanou zmenou ani nesúhlasí súd zmenil uznesenie tunajšieho súdu.

9. Rozsudkom č. k. XC/XXX/XXXX-XXX zo dňa 14.02.2017 súd žalobu zamietol a žalovanému priznal proti žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V odôvodnení uviedol, že keďže došlo k postúpeniu pohľadávky žalobcu, žalovaný už nie je pasívne vecne legitimovaný v predmetnej veci. Subjektom oprávneným z dohody o zrážkach zo mzdy č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.5.2012 je spoločnosť INVEST - KAPITAL, a.s., na ktorú bola pohľadávka voči žalobcovi zo zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 28.05.2012, postúpená zmluvou zo dňa 27.11.2014 spolu so zabezpečeniami s pohľadávkou spojenými. Predmetné rozhodnutie nehovorí o účastníkoch zmluvy, ktorí bezprostredne podpísali zmluvu, ale pôjde aj o právnych nástupcov týchto účastníkov právneho vzťahu. V danom prípade v dôsledku singulárnej sukcesie, ostal aktívne vecne legitimovaným odlišný subjekt od žalovaného.

10. Voči predmetnému rozsudku podal žalovaný odvolanie v ktorom namietal, že dohoda o zrážkach zo mzdy je absolútne neplatnou z dôvodu, že je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Autorom neprijateľnej zmluvnej podmienky je žalovaný. Na jeho autorstve nič nemení postúpenie pohľadávky na iný subjekt. Ak by mali platiť závery súdu prvej inštancie, dodávateľ by sa vyhol judikovaniu každej neprijateľnej podmienky voči sebe. Ochrana pred neprijateľnými podmienkami sa musí poskytnúť pred zmluvou, počas jej planenia aj po jej zániku. Žalovaný tak je pasívne legitimovaný. Z uvedených dôvodov navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

11. Odvolací súd uznesením č. k. 6Co/81/2017-146 zo dňa 31.05.2018 zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že z ustanovenia § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že subjekt, na ktorý bola pohľadávka z právneho úkonu postúpená, nevstupuje do postavenia pôvodného účastníka právneho úkonu (veriteľa postúpenej pohľadávky) v celom rozsahu, ale len v rozsahu práv a povinností viazucich sa výlučne na postúpenú pohľadávku. To znamená, že postúpením pohľadávky vzniknutej na základe právneho úkonu nie sú dotknutí jeho účastníci, pokiaľ ide o posudzovanie samotnej existencie, platnosti tohto právneho úkonu a jeho súčastí. Predmetom daného konania je posudzovanie platnosti dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v zmluve o úvere, nie plnenie zo zmluvy - pohľadávka, ktorá z tohto právneho úkonu vznikla. Prieči sa koncepcii ochrany spotrebiteľa postup, ktorý by znemožnil spotrebiteľovi domáhať sa určenia neplatnosti úkonu, určenia neprijateľných zmluvných podmienok priamo voči dodávateľovi, ktorý je tým subjektom, s ktorým sa spotrebiteľ rozhodol vstúpiť do zmluvného vzťahu a ktorý (v prípade tzv. formulárových zmlúv typických pre oblasť spotrebiteľských vzťahov) formuloval obsah právneho úkonu, ktorého platnosť má byť posudzovaná. Odvolací súd nepopiera, že dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje dlh zo zmluvy, preto s postúpením pohľadávky dodávateľa prechádza na postupníka právo aktivovať tento inštitút, vykonávať práva a povinnosti vyplývajúce z dohody o zrážkach zo mzdy, uvedená okolnosť však nebráni spotrebiteľovi, aby sa domáhal určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy nielen voči postupníkovi ale aj priamo voči dodávateľovi, teda subjektu, s ktorým sa rozhodol vstúpiť do zmluvného vzťahu a ktorý aj po postúpení pohľadávky zostáva účastníkom zmluvy. Obsah spisu nasvedčuje skutočnosti, že v predmetnom prípade to bol práve žalovaný, kto aktivoval inštitút dohody o zrážkach zo mzdy (č.l. 9), preto možnosť domáhať sa určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy voči žalovanému je tým viac opodstatnená. Určenie neplatnosti právneho úkonu či neprijateľnosti zmluvnej podmienky má následne priamy vplyv aj na právneho nástupcu dodávateľa (z neplatného právneho úkonu nevznikajú práva a povinnosti, ktoré by boli spôsobilé v dôsledku postúpenia pohľadávky prejsť na právneho nástupcu dodávateľa; v zmysle § 53a Občianskeho zákonníka určením neprijateľnosti zmluvnej podmienky je viazaný aj právny nástupca dodávateľa), preto takýto postup nemožno označiť za neefektívny, nespôsobilý vyvolať spotrebiteľom želané účinky - ne byť viazaný neplatným právnym úkonom, neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Postúpením pohľadávky

nie je možné spotrebiteľovi uberať na početných spotrebiteľských právach, ktoré mu vyplývajú či už z implementovaných alebo iných spotrebiteľských noriem. V tomto smere postúpenie pohľadávky je len postúpením práva na peňažné plnenie vrátane zabezpečenia a ostatné práva voči dodávateľovi bez ďalšieho nezanikli. Vzhľadom na vyššie uvedené je preto podľa názoru odvolacieho súdu záver súdu prvej inštancie o nedostatku pasívnej vecnej legitímácie žalovaného nesprávny. Úlohou súdu prvej inštancie zaoberať sa posúdením dôvodnosti žaloby, okolnosťami neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy vychádzajúc z pasívnej legitímácie žalovaného.

12. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s prílohami žaloby, a to zmluvou o úvere - pôžičkou na bývanie uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom zo dňa 28. 05. 2012, Žiadosťou o realizáciu Dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 10.2.2014, písomnými podaniami žalobcu a žalovaného, zmluvou o postúpení pohľadávky zo dňa 27.11.2014, výsluchom žalobcu a prednesmi právnych zástupcov žalobcu a žalovaného a zistil tento skutkový stav:

13. Zo zmluvy o úvere - pôžičky na bývanie uzavretej medzi žalobcom ako dlžníkom a žalovaným ako veriteľom zo dňa 28. 5. 2012 je zrejmé, že žalobcovi bol poskytnutý úver - pôžička na bývanie vo výške 9.000,- eur, ktorý sa žalobca zaviazal uhrádzať v mesačných splátkach po 105,27 eur a po pripočítaní poplatku za správu účtu 106,93 eur.

14. Súčasťou formulárovej zmluvy je aj drobným písmom v závere textu v bode 4.8 formulára uvedené, že dlžník ako aj každý spoludlžník a vlastník nehnuteľnosti, a to každý z nich osobitne, podpisom tejto zmluvy uzatvára s bankou dohodu o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ktorá je zabezpečením pohľadávky banky vzniknutej zo zmluvy. Banka ako veriteľ je oprávnená sa domôcť uspokojenia celej svojej pohľadávky voči dlžníkovi, spoludlžníkovi a vlastníkovi nehnuteľnosti zo zmluvy pravidelnými mesačnými zrážkami zo mzdy alebo iného príjmu vo výške splátky, najviac však vo výške prípustnej podľa príslušných právnych predpisov, a to až do úplného zaplatenia pohľadávky banky.

15. Z listu označeného ako žiadosť o realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy zo dňa 10. 02. 2014 adresovaného zamestnávateľovi žalobcu, vyzval žalovaný zamestnávateľa žalobcu na okamžité zahájenie realizácie zrážok zo mzdy klienta vo výške 110,27 eur.

16. Z článku III. zmluvy o postúpení zo dňa 27.11.2014 vyplýva, že touto zmluvou postupuje postupca na postupníka ku dňu účinnosti tejto zmluvy pohľadávku vyplývajúcu zo zmluvy o úvere spolu so všetkým príslušenstvom, všetkými právami a povinnosťami a zabezpečeniami, ktoré sú s pohľadávkou spojené. Postupca ku dňu nadobudnutia účinnosti tejto zmluvy postupuje na postupníka i práva a povinnosti vyplývajúce z rozhodcovských doložiek uzatvorených medzi postupcom a dlžníkmi.

17. Žalobca vo výpovedi uviedol, že čo bolo uvedené v zmluve drobným písmom, poriadne ani nevidel. Nikto ho neoboznámil s tým, čo bolo to drobným, preto to podpísal. Bližšie nebol oboznamovaný o tom, ako to bolo s poskytnutím úveru ako aj podmienkami. Prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že čo sa týka aplikácie ustanovenia § 5 a zákona o ochrane spotrebiteľa, toto ustanovenie je súčasťou právneho predpisu, ktorý neobsahuje prechodné ustanovenia a aplikuje sa aj na právne vzťahy vzniknuté pred nadobudnutím účinnosti tohto ustanovenia. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky spisová značka 3Mcd0 12/2014 z 21. apríla 2015, kde súd konštatoval tento názor. To znamená, že je potrebné aplikovať toto ustanovenie, v zmysle ktorého je dohoda o zrážkach zo mzdy neprípustná, keďže neboli splnené podmienky, ktoré toto ustanovenie predpokladá.

18. Žalovaný prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že namieta vecnú pasívnu legitímáciu na strane žalovaného vzhľadom na skutočnosť, že pohľadávka z úverovej zmluvy bola postúpená na iný subjekt a to na spoločnosť Invest-Kapital, a.s. Uvedená spoločnosť sa nároku z úverovej zmluvy domáhala aj na tunajšom súde, vo veci už bolo právoplatne rozhodnuté rozsudkom XC/X/XXXX, na základe ktorého bol teda v inom súdnom konaní žalobca zaviazaný na zaplatenie dlžnej sumy, ktorá sa týka úverovej zmluvy. Neexistuje ani naliehavý právny záujem, nakoľko sa už žalovaný nemôže domáhať nároku voči žalobcovi. Úverová zmluva bola medzi účastníkmi uzavretá v roku 2012, pričom právna zástupkyňa žalobcu poukázala na rozpor s ustanovením zákona, ktorý v čase uzavretia úverovej zmluvy nebol platný ani účinný.

19. V zmysle § 52 ods. 1 až ods. 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

21. Ako vyplýva z ustanovenia § 53 ods. 2, ods. 3 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

22. V zmysle § 54 ods. 1, ods. 2, Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

23. Ako vyplýva z § 41 Občianskeho zákonníka ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

24. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

25. Podľa § 657 Občianskeho zákonníka zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

26. Zmluvou o pôžičke prenecháva jedna strana (veriteľ) druhej strane (dlžníkovi) veci určené podľa druhu a táto druhá strana sa zaväzuje vrátiť po čase veci rovnakého druhu. Najčastejšie sú predmetom pôžičky peniaze. Samotná pôžička vzniká reálnym úkonom - odovzdaním predmetu pôžičky dlžníkovi.

27. Ako vyplýva z § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „ zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

28. V zmysle § 2 ods. 1. písm. a) a b) zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľom fyzická osoba, ktorej je ponúkaný alebo bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania, veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

29. Uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy; zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo na výplatu zrážok okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila. (§ 551 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka).

30. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

31. Ako vyplýva z § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

32. V zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

33. Pokiaľ ide o pasívnu vecnú legitímáciu žalovaného, je súd toho názoru, že žalovaný je pasívne vecne legitímovaný v tomto konaní.

34. Tak ako uviedol odvolací súd v uznesení 6Co/81/2017-146 zo dňa 31.05.2018 z ustanovenia § 524 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že subjekt, na ktorý bola pohľadávka z právneho úkonu postúpená, nevstupuje do postavenia pôvodného účastníka právneho úkonu (veriteľa postúpenej pohľadávky) v celom rozsahu, ale len v rozsahu práv a povinností viažucich sa výlučne na postúpenú pohľadávku. To znamená, že postúpením pohľadávky vzniknutej na základe právneho úkonu nie sú dotknutí jeho účastníci, pokiaľ ide o posudzovanie samotnej existencie, platnosti tohto právneho úkonu a jeho súčastí. Predmetom daného konania je posudzovanie platnosti dohody o zrážkach zo mzdy obsiahnutej v zmluve o úvere, nie plnenie zo zmluvy - pohľadávka, ktorá z tohto právneho úkonu vznikla. Prieči sa koncepcii ochrany spotrebiteľa postup, ktorý by znemožnil spotrebiteľovi domáhať sa určenia neplatnosti úkonu, určenia neprijateľných zmluvných podmienok priamo voči dodávateľovi, ktorý je tým subjektom, s ktorým sa spotrebiteľ rozhodol vstúpiť do zmluvného vzťahu a ktorý (v prípade tzv. formulárových zmlúv typických pre oblasť spotrebiteľských vzťahov) formuloval obsah právneho úkonu, ktorého platnosť má byť posudzovaná. Z obsahu spisu vyplýva, že to bol práve žalovaný, kto aktivoval inštitút dohody o zrážkach zo mzdy (č.l. 9), preto možnosť domáhať sa určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy voči žalovanému je tým viac opodstatnená. Postúpením pohľadávky nie je možné spotrebiteľovi uberať na početných spotrebiteľských právach, ktoré mu vyplývajú či už z implementovaných alebo iných spotrebiteľských noriem. V tomto smere postúpenie pohľadávky je len postúpením práva na peňažné plnenie vrátane zabezpečenia a ostatné práva voči dodávateľovi bez ďalšieho nezanikli.

35. Keďže súd prijal záver, že žalovaný má v tomto konaní pasívnu vecnú legitímáciu, súd sa ďalej zaoberal samotnou Dohodou o zrážkach zo mzdy.

36. Podľa § 137 písmeno c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu.

37. Za určovaciu žalobu považuje súdna prax aj žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu, ako jeden z právnych prostriedkov ochrany spotrebiteľa. Naliehavý právny záujem žalobcu na určení neplatnosti právneho úkonu je potrebné skúmať so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, predovšetkým so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel žalobcom navrhovaného rozhodnutia. Pri skúmaní podmienok uvedených v § 137 písm. c) CSP umožňujúcich riešenie práva súdnym rozhodnutím treba vychádzať z toho, že naliehavý právny záujem na určení neplatnosti zmluvy o úvere, pôžičke má žalobca - spotrebiteľ (ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve, početná judikatúra súdov európskych spoločenstiev, v nie poslednom rade i domáca právna úprava), pretože potrebuje mať vyriešenú otázku, aký je jeho skutočný dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade čiastočnej neplatnosti zmluvy, týkajúcej sa odplaty (úroky, poplatky). Jeho postavenie sa stane istejšie, nebude vystavený sankciám za nezaplatenie odplaty, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi. Petit návrh je v súlade s ust. § 137 CSP.

38. Žalovaný dňa 10.02.2014 zaslal zamestnávateľovi žalobcu list, ktorým inicioval realizáciu dohody o zrážkach zo mzdy podľa zmluvy č. XXXXXXXXXXXX. V predmetnej veci bola realizácia dohody o zrážkach zo mzdy pozastavená na základe vydaného neodkladného opatrenia. V čase rozhodovania súdu tu bol naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko bez takéhoto určenia by právne postavenie žalobcu bolo neisté, súčasne by bolo ohrozené právo žalobcu na disponovanie s jeho mzdou, keďže zamestnávateľ žalobcu rešpektujúc uzatvorenú dohodu by musel vykonávať zrážky zo mzdy. Aj v prípade upustenia od použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, nemá žalobca istotu, že veriteľ v budúcnosti opätovne nevyzve jej zamestnávateľa na vykonávanie zrážok zo mzdy a že autoritatívne nestanoví výšku dlhu žalobcu.

39. Žalobca preukázal naliehavosť právneho záujmu v danej veci tým, že deklarováním neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný stratí akúkoľvek legitímáciu na použitie tohto netransparentného zabezpečovacieho úkonu v spotrebiteľských právnych veciach.

40. Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v čl. 3 bod 1 ustanovuje, že zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

41. Podľa čl. 4 bod 1 smernice bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

42. V prípade zmlúv, v ktorých sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované zrozumiteľne. Keď existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má výklad priaznivejší pre spotrebiteľa. Toto pravidlo výkladu neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 ods. 2 (čl. 5 smernice).

43. V zmysle čl. 8 smernice členské štáty môžu prijať alebo si ponechať najprísnejšie opatrenia kompatibilné so zmluvou v oblasti obsiahnutej touto smernicou s cieľom zabezpečenia maximálneho stupňa ochrany spotrebiteľa.

44. Ustanovenie § 53 Občianskeho zákonníka sa týka iba podmienok, ktoré zákon označuje za neprijateľné. Ide o podmienky, ktoré sú nečestné, neslušné, hrubo poškodzujúce spotrebiteľa a preto ich použitie zákon sankcionuje absolútnou neplatnosťou. Vyjadruje snahu, aby dodávateľ v spotrebiteľských zmluvách pristupoval k tvorbe podmienok v súlade s dobrými mravmi. Je potrebné dodať, že spotrebiteľ z povahy veci v súčasných podmienkach štandardizácie produktov bežnej spotreby, ako aj zmluvných podmienok, má iba fiktívnu možnosť ovplyvniť podstatu zmluvných podmienok, ktoré sú mu zo strany dodávateľa predložené, pričom často vzhľadom na ich rozsiahlosť a použitú právnu terminológiu nemá možnosť, či už ich vôbec prečítať, resp. pochopiť ich obsah. Ide teda o zákonný zákaz používania neprijateľných podmienok, ktoré vyvolá právoplatné súdne rozhodnutie a dodávateľ je povinný zdržať sa ich používania. Ochrana spotrebiteľa sa týka iba formulárových zmlúv, ktoré sú uzatvárané na základe predbežne formulovaného zmluvného formulára, ktorý má dodávateľ vopred pripravený a ktorý používa v dvoch alebo viacerých prípadoch, pričom spotrebiteľ spravidla obsah zmluvy nemení.

45. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral žalovaný ako dodávateľ a žalobca ako spotrebiteľ, pričom obsah zmluvy, ako aj obsah obchodných podmienok bol daný žalovaným bez možnosti žalobkyne privodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.

46. Súd v danej súvislosti poukazuje aj na skutočnosť, že Slovenská republika ako člen Európskej únie je povinná plniť záväzky vyplývajúce z tohto členstva. Členské štáty Únie sú povinné zabezpečiť, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ďalej len „smernica“).

47. Nepochybne zmluva uzavretá medzi právnym predchodcom žalovaného a žalobcom je teda spotrebiteľskou zmluvou v zmysle zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tento výklad je v súlade aj s komunitárnou úpravou ochrany spotrebiteľa v zmysle smernice Rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Pri závere o tom, že spornú zmluvu je potrebné považovať za spotrebiteľskú zmluvu, je potrebné na ňu aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka.

48. Dohoda o zrážkach zo mzdy predstavuje zabezpečovací prostriedok peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom. Pre takúto dohodu platia všeobecné ustanovenia o právnych úkonoch (§ 34 a nasl. Občianskeho zákonníka). Dohoda musí obsahovať označenie pohľadávky, o uspokojenie ktorej ide a výšku dohodnutých zrážok. Uvedené náležitosti predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy neobsahovala.

49. Z vykonaného dokazovania má súd za preukázané, že ak žalobca chcel uzavrieť zmluvu o úvere, musel uzavrieť aj dohodu o zrážkach zo mzdy zakomponovanú do zmluvy drobným písmom. Žalobca nemal možnosť uzavrieť túto zmluvu bez dohody o zrážkach zo mzdy. Vsunuté ustanovenie o dohode o zrážkach zo mzdy do zmluvy nepôsobí určito a zrozumiteľne a preto je v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné.

50. Inštitút dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v euronekonformnom procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal).

51. Ak by vnútroštátne právo umožnilo obísť takéto preskúmanie prostredníctvom uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy, išlo by o pozbavenie smernice 93/13/EHS jej užitočného účinku.

52. Uvedenie menšieho písma v zmluve o úvere ohľadne tak významného zabezpečovacieho inštitútu, akým je dohoda o zrážkach zo mzdy, ktorý dodávateľovi umožňuje fakticky svojvoľne nadiktovať výšku pohľadávky za účelom mimosúdnej exekúcie majetku spotrebiteľa je nepochopiteľný. Rozhodne takáto závažná klauzula nemala byť uvedená drobným písmom uprostred súvislého textu zmluvy. Priemerný spotrebiteľ sa celkom dôvodne môže spoliehať na to, že menším písmom sú uvedené už menej závažné a menej podstatné dojednania a tak podcení túto časť zmluvy.

53. Spotrebiteľ sa môže domnievať (postačí hrozba takéhoto rizika), že menšie písmo obsahuje text, ktorému nemusí pripisovať až tak dôležitý význam. V spojení s úplne miniatúrnym písmom, pri čítaní ktorého sa stráca orientácia a vyžadujú sa pomôcky (lupa, pravítko a pod.), práve menšie písmo môže spotrebiteľa odradiť od sústredenia sa pri uzatváraní zmluvy. Ide o nevhodné predkladanie zmluvných podmienok a uvedenie menšieho písma hodnotí súd ako nepochopiteľný a ako nie dobrý úmysel, ktorému za žiadnych okolností nemieni poskytnúť ochranu. K drobnému písmu porov. nález I. ÚS 342/09 (ČR). V bežnom živote sa zväčšenému textu pripisuje záujem autora pripísať mu väčší význam. Opačne text s menším písmom môže indikovať menej podstatný obsah zmluvy.

54. Ako uviedol Ústavný súd SR: „Pokiaľ je však zmluvná podmienka až v hrubom nepomere v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v právnom vzťahu zo štandardnej spotrebiteľskej zmluvy, ktorý vzťah teória u prax navyše označujú za fakticky nerovný, nevyvážený, nemali by byť žiadne pochybnosti o tom, že takáto zmluvná podmienka sa prieči dobrým mravom.“ (Uznesenie Ústavného súdu SR z 24.2.2011, IV.ÚS 55/201-19).

55. Súd dohodu o zrážkach zo mzdy uvedenú drobným písmom v zmluve o úvere podrobil preskúmaniu aj z pohľadu súdnej kontroly nekalých obchodných praktík. Inštitút nekalej obchodnej praktiky je zákonným termínom, ktorý nie je možné prehliadať ani v rovine súkromného práva.

56. V prípade, že žalobca uplatňuje právo po použití nekalej obchodnej praktiky, súd môže odmietnuť poskytnúť ochranu takto uplatnenému právu. Ak sa právo uplatňuje po použití nekalej obchodnej praktiky, ide o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka).

57. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely zákona o ochrane spotrebiteľa rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a praxe, využíva najmä omyl, lesť, vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej dohody (§ 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa). U iných praktík ako sú uvedené v prílohe č. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa je pre záver o nekalosti dôležitá existencia nižšie uvedených aspektov.

58. Obchodná praktika sa považuje za nekalú, ak a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti, b) podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov (§ 7 ods. 2 zákona o ochrane spotrebiteľa).

59. Odbornou starostlivosťou sa rozumie úroveň osobitnej schopnosti a starostlivosti, ktorú možno rozumne očakávať od predávajúceho pri konaní vo vzťahu k spotrebiteľovi, zodpovedajúca čestnej obchodnej praxi alebo všeobecnej zásade dobrej viery uplatňovanej v jeho oblasti činnosti (§ 2 písm. u) zákona o ochrane spotrebiteľa).

60. Podstatným narušením ekonomického správania spotrebiteľa sa rozumie využitie obchodnej praktiky na značné obmedzenie schopnosti spotrebiteľa urobiť rozhodnutie, ktoré by pri dostatku informácií inak neurobil (§ 2 písm. r) zákona o ochrane spotrebiteľa).

61. Podľa ust. § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

62. Zásada zakotvená vo vyššie uvedenom ustanovení vnáša do nášho právneho poriadku požiadavku dôsledne zachovávať dobré mravy. Zdôrazňuje to, že nepoctivému konaniu nesmie súd poskytnúť ochranu. Dobré mravy sa v súdnej praxi využívajú ako kritérium ktoré obmedzuje subjektívne práva. Pojem dobré mravy nie je definovaný v zákone. Ich obsah spočíva vo všeobecne platných normách morálky, pri ktorých je daný všeobecný záujem ich rešpektovania. Posúdenie konkrétneho obsahu pojmu dobré mravy patrí od prípadu k prípadu sudcovi. Zmyslom tohto ustanovenia je zamedziť výkonu práva, ktoré je síce v súlade so zákonom, zodpovedná zákonu avšak odporuje dobrým mravom. V praxi sa stávajú, že výkon práva je síce formálne v súlade so zákonom, ale jeho cieľom je dosiahnuť iný výsledok, než dotknutá právna norma vo všeobecnosti predpokladá. Následkom výkonu práva a povinnosti v rozpore s dobrými mravmi je neposkytnutie ochrany respektíve odopretie autoritatívneho rozhodnutia súdu potrebného na právneho vzťahu.

63. Zámer žalovaného dosiahnuť vymožitelnosť pohľadávky bez súdnej kontroly podpísaním Dohody o zrážkach zo mzdy v zmluve o úvere, ktorú žalobca podpísal, súd hodnotí ako nekalú obchodnú praktiku, pretože boli naplnené zákonné znaky tohto zákonného inštitútu a to nedostatok odbornej starostlivosti na strane dodávateľa, ako aj potenciálne riziko, že takéto konanie naruší správanie spotrebiteľa.

64. Žalobca nemal vedomosť o následkoch dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré je zakomponované do zmluvy drobným písmom, pričom je možné mať pochybnosti o tom, že ide o skutočný prejav vôle žalobcu uzavrieť dohodu o zrážkach zo mzdy.

65. Žalovaný v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti predložil žalobcovi na podpis zmluvu, ktorú žalovaný používa vo vzťahu k neurčitému počtu dlžníkov. Uzavretie dohody je cieľ sledovaný žalovaným, nie však žalobcom ako spotrebiteľom, ktorý obsah formulára nemôže nijako ovplyvniť. Dopredu pripravený text v podobe formulára je vytlačený drobným písmom, čo spôsobuje, že bežný priemerne informovaný spotrebiteľ si tento text dôkladne neprečíta. Aj v prípade, že by uvedený text prečítal a nemá právnické vzdelanie, ťažko možno predpokladať, že by si mohol byť vedomý právnych

dôsledkov uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy. Ak by žalovaný postupoval s odbornou starostlivosťou, nepoužil by jeden formulár, ktorý obsahuje dohodu o zrážkach zo mzdy zakomponovanú v strede textu písaného drobným písmom, týkajúceho sa ďalších skutočností (napríklad inkorporovanie Všeobecných obchodných podmienok do zmluvy). Takto vytvorený formulár pôsobí na spotrebiteľa prinajmenšom máťuco, pričom možno predpokladať, že práve to je jeho účelom.

66. Pri vyhodnocovaní praktiky dodávateľa súd musí operovať priemerným spotrebiteľom (Smernica Rady AEP 2005/29 bod 19 Preambuly) a existuje nezanedbateľné nebezpečenstvo, že priemerný spotrebiteľ podpíše dokument sledujúc dosiahnutie splátok. V skutočnosti ide preto podľa citovanej Smernice (čl. 5 a 9) o nekalú obchodnú praktiku a neodbornú starostlivosť dodávateľa v záujme vyššej kvality života ľudí.

67. V danom prípade je možné predpokladať, že uzavretím dohody o zrážkach zo mzdy, tak ako je to vyššie uvedené sa žalovaný snažil vyhnúť posudzovaniu jednotlivých nárokov z pôvodnej zmluvy o úvere, ktorá je zmluvou spotrebiteľskou a aplikácii zákona o spotrebiteľských úveroch ako aj náležitosti uzavretej úverovej zmluvy. Takýto postup právneho predchodcu žalovaného, ktorý je výslovne špekulatívny v snahe obísť zákonné ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa, preto nemôže požívať právnu ochranu (§3 ods. 1 Občianskeho zákonníka) zo strany súdu pretože žalobca sa chcel vyhnúť posudzovaniu pôvodného zmluvného vzťahu a nárokov z neho plynúcich. Na základe dohody o zrážkach zo mzdy žalovaný môže sám určiť výšku, akú ma zamestnávateľ žalobcu tejto zrážať.

68. Zákonom č. 150/2004 Z. z., ktorý bol novelizovaný Občiansky zákonník, bola prebratá Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských úveroch. Článok 6 Smernice Rady 93/2013/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej právnej úpravy ktorá, neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu nekalosť zmluvných podmienok v zmluve o spotrebiteľskom úvere, zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy.

69. Článok 4 a 14 Smernice rady č. 87/102/EHS z 22.12.1986 o aproximácii zákonov iných právnych predpisov a správnych opatrení členských štátov, ktoré, sa týkajú efektivity v tom zmysle, že bránia uplatneniu takej vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá neumožňuje vnútroštátnemu súdu preskúmať aj bez návrhu súlad zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zabezpečenej dohodou o zrážkach zo mzdy s ustanoveniami, preberajúcimi do vnútroštátneho právneho poriadku čl.4 uvedenej smernice, alebo neumožňuje v tejto súvislosti vnútroštátnemu súdu vydať predbežné opatrenie za účelom pozastavenia vykonávania zrážok z dlžníkovej mzdy (znenie písomných podmienok európskej komisie vo veci C-30/12 P.G. T./POHOTOVOSTĚ, s.r.o.).

70. Súd poukazuje podporne aj na aktuálnu právnu úpravu § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení účinnom od 1.5.2014, podľa ktorej je neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky alebo splnenie záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť.

71. Ustanovenie § 52 ods. 2 tretej vety Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva, sa vzťahuje aj na právne vzťahy založené pred jeho účinnosťou. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 21. apríla 2015, sp. zn. 3 MCdo 14/2014)

72. Aj v prípade, že súd priamo neaplikuje ustanovenie § 5a ods. 1 zákona č. 250/2007 Z.z. na predmetnú zmluvu uzavretú v roku 2012, môže ustanovenie zmluvy týkajúce sa dohody o zrážkach zo mzdy vyhodnotiť ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve a postup žalobcu popísaný vyššie ako nekalú obchodnú praktiku. Dohoda o zrážkach zo mzdy Zmluvy o pôžičke č. XXXXXXXXXXXX nebola dojednaná individuálne, žalobca nemohol ovplyvniť obsah zmluvy. Zmluva ako celok mala formulárový charakter. Dohoda o zrážkach zo mzdy a iných príjmov je obsiahnutá v Zmluve o poskytnutí účelovej pôžičky a nie je uzavretá vo forme osobitnej listiny. Súd dohodu o zrážkach zo

mzdy posúdil ako neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle § 53 Občianskeho zákonníka a považoval ju za neplatnú. Tento nárok je preto dôvodný.

73. Podľa čl. 3 ods. 1,2 Smernice Rady 93/2013/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá, sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán, vzniknutých na základe zmluvy ku škode spotrebiteľa. Podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou.

74. Vzhľadom na vyššie uvedené súd žalobe žalobcu vyhovel. Drobným písmom vsunuté ustanovenie o dohode o zrážkach zo mzdy do zmluvy o úvere, nepôsobí určito a zrozumiteľne, preto je v zmysle § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka neplatné. Zároveň sa jedná o neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda neplatnú, s poukazom na to, že spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa a nejedná sa o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Navyše bola uzavretá za použitia nekalej obchodnej praktiky, ako súd uviedol vyššie.

75. Vzhľadom na vyššie citované zákonné ustanovenia a uvádzané skutočnosti, súd vyhovel žalobe v celom rozsahu, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozsudku.

76. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

77. V zmysle § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

78. Podľa § 262 ods. 1 a 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v zhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

79. Súd žalobe v celom rozsahu vyhovel a preto priznal žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

80. O konkrétnej výške trov konania rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Vranov nad Topľou, písomne, v príslušnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.